

ny

värld i bild

TIDSKRIFT FOR
MORALISK
UPPRUSTNING

NR **7-8** 1973

VART ÄR SYDAFRIKA PÅ VÄG?

**TIDSKRIFT FÖR
MORALISK UPPRUSTNING**

Utkommer en gång i månaden

Utgives av IDÉ och KULTUR
Sveavägen 34 6 tr
111 34 Stockholm
Postgiro 70 61 90 - 6
Tel 08/10 34 56

Nr 7-8 1973

I redaktionen
Finn Harald Wetterfors
Jan Franzon
Gunnar Wieselgren
Lennart Sjogren ansv utg

Nordiska medarbetare
Einar Engebretsen och
Eva Riise Hanssen Norge
Keld Jørgensen Danmark

PRENUMERATIONSPRIS
per kalenderår (12 nummer)
Sverige kr 25 -
Finland mk 20 -

Losnummerpris 2 -

FINLAND
Postgiro 11 20 95 Helsingfors

Foto Channer sid 1 Robinson
sid 8 9

© NY VARLD I BILD

Tryck Br Tengs Oslo

Omslagsbilden

Mannen i solglasögon på omslagsbilden är Dr William Nkomo, ända sedan sin ungdom en av de orädda talesmännen och ledarna för den svarta befolkningen i Sydafrika. Butelesi och andra svarta ledare i Sydafrika har lanserat en dokumentärfilm om Nkomos liv, *En man utan fruktan och partiskhet*, som väckt berättigad uppmärksamhet. Se vidare sid 12

Ett avgörande val

Valet mellan gott och ont galler inte en partipolitisk skiljelinje. Inom det valet står varje politiskt parti, varje religiöst samfund, varje människa.

Birgittajubileet påminner om hur detta val varit aktuellt i vårt land genom århundradena och för fram i ljuset den svenska personlighet som på det mest radikala sätt kämpade för sin tids politiska och religiösa ledare.

Sydafrika är ett land som fått de flesta svenskar att upptacka ondskans realitet och makt i vår tid. En man som på sin egen kropp och i sitt eget liv fått ta emot olika uttryck för denna ondska var den svarte lakaren William Nkomo. Han blev också en av Sydafrikas stora forkämpar i kampen mellan rättfärdighet och orättfärdighet, mellan det goda och det onda. Han var en man som fann hemligheten hur man kan bli av med fruktan och bitterhet och som därför kunde tackla och övervinna ondskan oavsett vilken hudfärg den människa hade som lånat sig till att bli dess verktyg.

Vad som kommer att bestamma strukturen och andan i det samhälle vi nu skapar är den anda och de motiv som de ledande personligheterna likaväl som gemene man accepterar som drivkraften för sina liv. Var och en som medvetet – varje dag och varje stund – väljer mellan gott och ont, gör ett val som blir avgörande för framtidens samhälle.

Samvetsfråga eller partidirektiv

Det galler familjen Det galler människovardet. Frågan om fri abort dras upp i land efter land. Snart skall den behandlas av svenska lagstiftare. I Australien avslogs förslaget när parlamentsmedlemmarna ställdes fria att rösta efter egen övertygelse i stället för partilinjer.

Med 98 röster mot 23 avslog nyligen det australiska parlamentet en motion om att införa fri abort. Beslutet föregicks av en intensiv offentlig debatt, där en organisation, «Children for choice», talade för motionen och en annan, «Right to life», emot. Allmänheten uppvaktade sina parlamentsledamöter med en strid strom av brev — en övervaldiggande majoritet uppmanade dem att rösta mot motionen.

Det finns en stark oro i Australien för det så kallade «permissiva samhället». Denna opinion har både kraftfulla och intellektuellt starka talesmän i alla partier. De oroande resultatet det permissiva samhället åstad-

kommit i andra länder följs med uppmärksamhet.

Statsminister Gough Whitlam, arbetarpartiets ledare, stödde personligen motionen men hade också fastställt att hans partimedlemmar var fria att i denna fråga följa sina egna samveten snarare än partidirektiv. Detsamma var förhållandet med oppositionspartierna. Debatten i parlamentet blev också mycket saklig och på hög nivå, anmärkningsvärt fri från den så vanliga partitaktiken. Motionen hade lagts fram av två medlemmar av regeringspartiet, men inte mindre än 12 av regeringens medlemmar, däribland vice regeringschefen, röstade mot den.

Motionärernas främsta argument var att aborter är ett faktum som inte kan sopas undan med att förbjuda dem. De menade att en kvinna skall själv få bestämma, tillsammans med sin läkare, om hon vill föda sitt barn. De stödde sig också på amerikanska domstolsbeslut att förbud mot abort skulle utgöra ett intrång på en kvinnas konstitutionella rätt att själv bestämma över sitt familje- och sexuella liv.

Det främsta motargumentet var att fostret är början till en mänsklig varelse, som i sitt varnlösa tillstånd är i starkt behov av samhällets stöd. Den

nodvandiga hänsyn till moderns hälsa som stundom kan tvinga till abort är redan tillgodosedd i gällande lagstiftning. Man menade också att i länder med friare abortlagstiftning antalet illegala aborter inte nödvändigtvis minskat och att många länder med sådan lagstiftning nu överväger restriktivare tillämpningar på grund av gjorda negativa erfarenheter.

Både i den offentliga debatten och i parlamentet framfördes synpunkter som vidgade perspektivet utöver själva abortfrågan. Undervisningsministern i den nya arbetarpartiregeringen, Kim Beazley, menade att grundproblemet är att kallsinnigheten mot människolivet tilltar. Uppfattningen att människolivet är okränkbart är i själva verket drivkraften till alla sociala framsteg, sade han. Från sitt eget arbetsområde nämnde han som exempel att han just fattat beslut om att de ogifta kvinnliga studenterna med statliga stipendier som fått barn nu skulle få barnbidrag lika val som gifta kvinnor — vilket de tidigare förvagrats. Han ansåg nämligen att modern inte bör utsättas för något tryck, inte heller ekonomiskt, att utplåna ett människoliv.

Å andra sidan arbetar han med att öka takten i utbyggnaden av barnvårdscentraler —

Irisk mor i Caux

Nyheter från Nordirland i tidningar, radio och TV ger inte mycket hopp om forsoning i den bittra och blodiga inbordeskampen. Men den 23 juli kunde Belfast Telegraph publicera ett budskap som vittnar om att det trots allt finns hopp om en vag ut ur hat och hamndbegär och hopp om forsoning och fredligt samarbete också i Nordirland. Budskapet kom från en irländsk mor vars son blivit mordad av sina politiska motståndare. Och det framfördes vid världskonferensen för Moralisk upprustning i Caux i Schweiz. Konferensen inleddes den 13 juli och bland de omkring 800 deltagarna från ett 40-tal länder befann sig ett par hundra nordbor som rest till Caux bl a med ett chartrat flygplan och med en speciell buss från Varmland och Västsvergo.

Den irländska mor, som talade till världskonferensen i Caux var lady Margaret McCausland från Londonderry. Hennes son mordades i mars i fjol av IRA.

— Jag kanner faktiskt ingen bitterhet, sade lady McCausland. Men jag har under det här sista året haft en tvingande känsla av att jag skulle ge mig över till Bogside för att träffa de män som helt avsiktligt gjorde vad de gjorde, och uttrycka den gemenskap jag kanner med dem som mänskliga varelser.

Hennes son var på hemväg

från ett besök hos vänner i en annan del av Nordirland när han mordades i Londonderrys Bogside-distrikt. Ledningen för IRA i Derry tog sig ansvaret för mordet med motiveringen att mr McCausland var brittisk spion, ett påstående som den engelska armén betecknade som nonsens.

Lady McCausland berättade för konferensen i Caux att hon haft en stor förmån i sitt liv.

— Min mor fostrade oss barn till att se på doden inte som en olycka eller som ett slut, utan som det största äventyret av

alla. När min son dodades av IRA kunde jag mota också detta som något av en utvaldhet utifrån den tanke jag fått inplantad i mig som barn.

Hon karakteriserar sin sons mordare som människor med stor energi och ett stort tankande. «De visar en fruktansvärd aktivitet, men i fel riktning. Jag förstår att om de som mänskliga varelser kunde förändras, skulle de kunna bli krafter i den riktning som Moralisk upprustning så klart visar oss alla, och en dag, om Gud så vill, kanske just detta

Samvetsfråga

Fr föreg sid

ett projekt som är särskilt viktigt för australnegrerna, vilkas barndodlighet uppgår till 10 gånger den vita befolkningens. Han har dock funnit ett minskande intresse därför alltefter som abortkampanjen minskat intresset för människolivets helgd.

Undervisningsministern framhåller också att allt framjande av undervisningen i ett land är ett tecken på att landet värdesätter sina barn.

Till slut citerade Beazley sjukoterkornas fackförening,

vars medlemmar är djupt oroad över att efter en abort stå inför uppgiften att avliva ett foster som redan visar utpräglat mänskliga drag. Sjukoterkornas uppgift synes inte längre vara helt inriktad på att bevara människoliv utan också på att utplåna det. Detta har redan haft menlig inverkan på rekryteringen av sjukoterkor.

Även turist- och rekreationsministern F. E. Stewart gick starkt emot motionen. Han menade att regeringen har åtagit sig att omskapa Australien och göra det till ett bättre samhälle att leva i. Då det finns så

många sociala, ekonomiska och industriella problem som ropar på en lösning är det fel att överhuvudtaget ägna tid åt denna motion. Han menade att fri abort inte hör till de mänskliga rättigheterna, vilket däremot rätten till liv gör.

Att motionen skulle besegras var allmänt väntat men att nederlaget skulle bli så stort var en överraskning. Är det ett tecken på att man i Australien finner att den respekt för människovärdet som vuxit fram under arhundraden är väsentlig då framtidens samhälle skall byggas?

L S

kan handa

— Det ar en sak som jag kanner att Nordirland kanske kan lara oss, sade lady McCausland Vad som har hant har ar kant over hela varlden Inledningen till den har revolten var fredlig Den borjade hos ratt-tankande manniskor som visste att har fanns problem och att de kravde en losning

De sag att det fanns orattvisor och de ville andra dem Men det som borjade fredligt overtog snabbt av internationella krafter som de inte visste något om och som de inte kunde kontrollera

Moralisk upprustning arbetar for en forandring pa annan vag, sade lady McCausland, «en djupare och mera hållbar vag till forandring Moralisk upprustning forandrar de manniskor som ar orsaken till orattvisor-na »

Kardinal i Caux

Kardinal franz Konig, arkebiskop av Wien och en av den katolska kyrkans framsta personligheter, deltog i varldskonferensen i Caux nagra dagar i juli

— Jag hade last en hel del om MRA innan jag kom hit och trodde att jag hade fullt klart for mig vad detta ar, sade kardinal Konig i ett anforande «Men jag har nu insett att det bara var en teoretisk forstaelse De manniskor jag traffat och de moten jag varit med om har gjort ett starkt intryck

— Katolikerna behover vacka dem som sover som kristna, och gora något for att skapa en battre varld och for en moralisk och andlig upprustning

— Jag tror, sade kardinal Konig, att er rorelse nar den sprids over varlden ar och kommer att vara en oerjordlig kraft for en battre varld

I want to meet my son's killers —mother

By Belfast Telegraph Reporter

A WOMAN whose son, a captain in the UDR was murdered by the Official IRA in March last year, wants to visit Londonderry's Bogside area to meet the men who killed him

Lady McCausland

Lady Margaret McCausland of Drenagh, County Londonderry, speaking at the Moral Re-Armament World Assembly at Caux, Switzerland said:

"I really didn't feel bitterness. But what I've often felt during this last year was a urgent feeling that I must go into the Bogside to meet the people the men who quite deliberately did what they did and bring to them the feeling I have of unity with them as human beings."

Mr McCausland (39) and a Roman Catholic, was returning from visiting friends in Fahan, County Donegal, when he was murdered. A former High Sheriff for the county, he was the eldest son of five of the Lt Colonel Connolly McCausland, who became a Roman Catholic during the war.

Lady McCausland told the Assembly: "I had one great advantage in my life. My mother brought us all up to look upon death, not as a failure or an end, but as the greatest adventure of all. So when my son was killed by the IRA I was able to face this with what I might almost call a 'moral advantage' over most people, because of the thought which was implanted as a child."

Continued on Page 4

Birgitta och vi

Av Gerd Jonzon

En viss dam från medeltiden vandrar omkring i våra tidnings-spalter. An moter man henne i något kvallstidningsreportage, an forekommer hon i kultursidorernas tatträckta texter. Även i veckopressen har hon gjorts till «omslagsflicka» — den man «avslojar något om».

Ja, den heliga Birgitta har i nadens år 1973 fått en hel del publicitet, 600 år efter sin död. Vad skulle hon själv haft att säga om allt detta? Man önskar man kunde fråga henne själv, när man försöker damma av henne seklernas damm och göra henne levande för nutidens människor.

«Birgitta Birgersdotter — vad var det du ville med ditt liv? Vad var egentligen kärnan i din kamp? Har du något att

Birgittas bonegrotta — enligt traditionen — vid Finsta gård i Uppland

saga oss idag? Vad tycker du egentligen om vår tid? Är vi lika de människor du hade att göra med en gång?»

Den lilla traskulpturen i Skederids kyrka i Birgittas hemsocken svarar bara med ett outgrundligt leende. Men utanför kyrkan på minnesstenen står Birgittas bon «Herre, visa mig vägen och gör mig villig att vandra den.» Tidlost, enkelt är kanske det hennes svar till oss.

Krutet

Ett är sakert bortglömd vore Birgitta för länge sedan som de flesta av sina samtida, om inte en maktig explosion fått ske i hennes liv. Guds kraft liknar hon vid krutet, på hennes tid en ny och enorm uppfinning. Idag kanske hon skulle rora sig med kärnkraftens terminologi. I den svåra och mångfacetterade uppgift hon tyckte sig tilldelad som «Guds språkror i världen» blev hon helt beroende av den stora kraftkällan.

Birgittas språk i hennes nedskrivna uppenbarelser var bryskt, spackat med obekvama sanningar. Hon hade formåga att uttrycka i klartext vad saken gällde. Ända är hennes rika bildspråk något av det mest särpräglade i hela vår litteratur. «Med hennes författarskap nådde vår medeltid sin höjdpunkt», skriver John Landquist i Aftonbladet (2 10 72).

Knut Hagberg redogör i Svenska Dagbladet (13 5 73)

för professor Andreas Lindbloms verk om Vadstena Klosters Oden och slutar sin artikel så «Jag sade att vart folk icke har glömt Birgitta. Kanske vore det rättare att säga att det djupast sett är hon som inte har glömt oss. Kanske berder hon alltjämt för oss. Det är förvisso behovligt.»

Det är slående ovanligt att läsa en sådan formulering i den svenska dagspressen. Man noterar tacksamt att trycksvarthan racker till för ett så irrationellt antagande. Och tankarna satts igång na, om Birgitta fortsätter att göra sin andel, vad gör da vi?

Lyssnerskan

Inte alla kan väl fungera som Guds språkror i världen. Vi har vant oss vid stora högtalare och förbryllande stereoanläggningar. Skulle ljudet av det Gud vill säga i vår tid kunna förstoras och ges en för alla människor hörbar volym? Vår formåga att lyssna kan behöva tränas upp. Birgitta som skriver sina tankar i en bok skulle kunna vara oss en förebild, hur det är att enkelt och stilla lyssna till den inre rosten. Så väsentligt det kan vara att skriva ner tankarna som kommer. Så viktigt, om än svart, det kan vara att formidla och utfora deras innehåll.

Inte alla kan väl tala till pave, kungar och biskopar med den enorma auktoritet lagmans-

Birgittastatyn från Skederids kyrka

Birgitta och vi

---

dottern Birgitta visade Men alla människor idag har en större möjlighet att engagera sig i någon sorts insats för världen På Birgittas tid visste man något om landerna mellan Norden och Medelhavet Det var den värld man kände till Men idag stracker sig vår kannedom om andra folk anda bort till Stilla havets oar eller till gronlandare och brasilier i en annan hemisfar

Framgång?

Birgitta har inte blivit känd på grund av sina stora framgångar Mänskligt sett fanns det mer av misslyckanden Svårt är att finna den situa-

---

«Herre visa mig vagen och gör mig villig att vandra den» — Vag vid Finsta gård

---

Liknelserna

Birgitta uttryckte sig ofta i drastiska liknelser «Vårt förstånd kan ej fatta andliga ting utan med liknelser om världsliga», sade hon Nagra av dessa — om fiskmåsen, kosvansen, krutet och skeppet — illustreras på dessa uppslag Orden är Birgittas egna (enligt R Steffensen Den heliga Birgittas uppenbarelser)

Fiskmåsen (om Guds klarsyn)

«Såsom fiskmåsen ser fisken i vattnet, skådar djupet, där han går och giver akt på boljan, så vet jag och skådar alla människors vagar »

tion, där hon nöjd och tillfreds kan överblicka faltet och säga det har jag gjort bra

En stor social insats gjorde Birgitta bland fattiga, sjuka och prostituerade i 1300-talets Sverige I sitt initiativ som kvinna på detta område var hon långt före sin tid Men hon inledde inte någon banbrytande reform eller en ny lagstiftning Hennes goda verk blev inte fasthållet för kommande slakten

Som hovmestarinna vid kung Magnus' och drottning Blankas hov såg Birgitta en hel del som behövde andras Hon kampade intensivt för att så skulle ske Framgången uteblev Hon utsattes för ganska forsmadlig behandling i Stockholm en gång halde någon ut en spann smutsvatten över henne när hon gick på gatan Men trots allt tycks Birgitta inte ha blivit sur och

«Denna kvinna är lik svansen på en ko, som går i dyn och stanker ner och orenar alla, som nalkas henne, så ofta hon viftar omkring sig med svansen »

---

kritisk när man inte gjorde det som hon ansåg vara riktigt

Under senare delen av sitt liv, som anka, var Birgitta be-

redd att lagga allt at sidan for att ta upp en viktig kamp i Rom Paven borde komma tillbaka från Avignon Hon onskade att han skulle ge tillstånd for klosterregln hon kant sig kallad att grunda i Vadstena Tjugo ar anvande Birgitta i Rom och fick aldrig aterse Sverige Hon upplevde inte triumfen att atervanda hem med sin stora plan Darfor att paven inte ville komma hem till Rom, tyckte hon inte att hon kunde resa hem till Sverige Då skulle ju hennes uppdrag inte ha varit fullgjort Hennes forpliktelse var inte forsedd med begransningar i tiden i stil med «ett halvår kan jag ge åt den har kampen» eller «om jag offerar min semester ar jag ganska storartad»

Familjen

Birgitta staldes på många prov nar det galle aktenskap och familj Nar hon var tretton år, bestamde hennes far att hon skulle giftas bort med Ulf Gudmarsson som var fem år äldre Det var ingenting påfallande grymt eller ovanligt i detta Sådan var tidens sed Men for Birgitta, som egentligen helst velat bli nunna, foregicks aktenskapet av en djup inre kamp Hon kom emellertid fram till att det kunde vara Guds mening att hon lydte sin far och tog på sitt ansvar att leva så att hennes make och familj larde sig gå trons vag Den danske forfattaren Johannes Jorgensen skriver om Birgitta och Ulf

«Henved to Aar levede Ulf og Birgitta da sammen som Broder og Søster — indtil de mellem sig havde grundfastet ett Hjærtenees Samfund, stærkt nok til at bære Lidenskabernes Forening Og dette Offer til Gud af deres Ægteskabs Førstegrede virkede en stadig Velsignelse over hele deres Liv — en Velsignelse til Fred og til god, hjærtelig Kærlighed »

Inte på alla punkter nadde makarna full enighet Men mer och mer under livets gång kom de att rikta sina stravanden åt samma håll Efter Ulfs dod tog Birgitta av sig den ring hon fått av honom Man kunde uppfatta gesten som chockerande karlekslos nu antligen ar jag befriad från detta band Men i

Forts s 11 ►

En ballad om Birgitta

Text

Gerd Jonzon

Musik

Inga Wieselgren

©

The musical score is written in G major and common time (C). It consists of three systems, each with a vocal line and a piano accompaniment. The lyrics are: "Bir - gitta föddes på Finsta gård Finsta i Uppland I stränga fromma föräldrars vård på Finsta i Uppland Herre visa mig vägen och gör mig villig att vandra den' gör mig villig att vandra den'". The piano part features a steady eighth-note accompaniment in the right hand and a bass line in the left hand.

För sexhundra år sedan levde hon Sankta Birgitta
Ett medeltidsmonster vavde hon Sankta Birgitta
Herre visa mig vagen

I grottan ser hon en himmelsk syn vid Finsta i Uppland
Så högt över slatten den blåa skyn vid Finsta i Uppland
Herre visa mig vagen

Till kungen går hon med sanningens ord Andra ditt liv
Hovet ler kring konungens bord Andra mitt liv?
Herre visa mig vagen

Ättabarnsmor så mister sin man — vad skall hon gora?
Kampen står om Europas själ får hon nu hora
Herre visa mig vagen

Påven har flytt till Avignon långt ifrån Rom
Birgitta kampar i tjugo år Åter till Rom!
Herre visa mig vagen

Skriver Birgitta i sin bok tankarna klara
Lyssnande lydande allt som Gud vill uppenbara
Herre visa mig vagen

Vid Vatterns strand på Herrens bud Vadstena kloster
Man och kvinnor tjänar Gud från Vadstena kloster
Herre visa mig vagen

Kallades du till maktig kamp kvinna från Norden
Idag till kamp du manar an ut över jorden
Herre visa mig vagen

Oupptäckta kamrar bakom kraftflödet

► Fr s 9

djupare mening betydde den kanske «Herre, ske din vilja», och att nu ett nytt steg skulle komma att tas, också av den som fanns kvar i livet

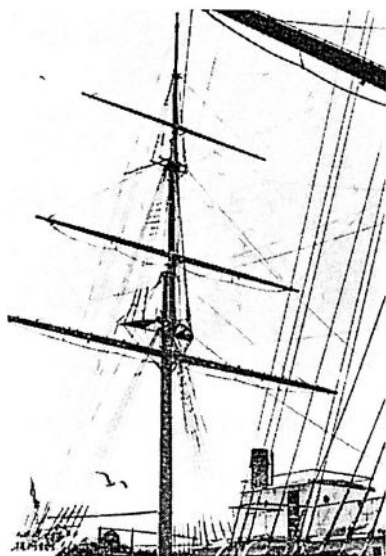
Av de åtta barnen dog två mycket unga En del av de ovriga var lojala mot moderns inställning — dottern Katarina blev hennes verkliga arvtagerska Andra av syskonen tycktes agera motstandsrorelse under ledning av äldste bror Karl Han var både sorgebarn och alsklingsbarn, kanske närmast en dåtida hippie Birgitta skamdes inte för att ta honom med på audiens hos påven, när den till slut kom till stand Men som ett djupt och smartsamt

offer tog hon denne sons dotter Gripande dramatisk är uppenbarelserna om hur kampen om hans själ fortgår ända fram till himlens port, en fortsättning på den kamp hon kämpat i trettio år Nu har den tagits helt ur hennes händer Bonen är hennes enda vapen

Renhet

Åtskilliga forskare har hjälpt oss att idag få en mer fullständig bild av Birgitta än tidigare Men hennes innersta väsen är inte lätt att fånga Bedomningspendeln bland birgittaforskarna har en tendens att svänga mellan ytterligheter De skenbara motsättningarna i Birgittas karaktär tycks locka till kategoriska slutsatser av olika slag När experterna gett oss del av sina iakttagelser finns det fortfarande frågor kvar, som kanske envar av oss vill ställa

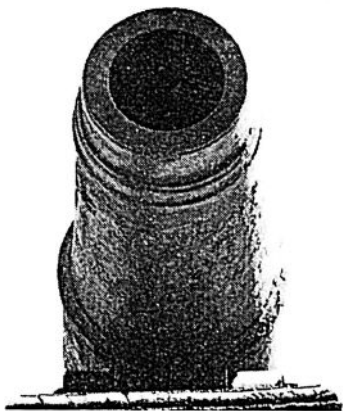
Kraften i Birgittas budskap växer ur en brottnings och brytning i det dagliga livet, där man markerar korsandet av viljor, hennes egen och andras De andliga upplevelserna kommer inte som produkter av en isolerad tillvaro omhuggad av mystik Andå har man en känsla av att det i Birgittas väsen kanske ännu finns oupptäckta inre kamrar, som står i direkt förbindelse med det stora kraftflödet i hennes liv

«Somliga människor är såsom det skepp som har mist styret och masten och vrakes hit och dit på böljorna»

Hade strömmen av rikt skapande, av klarsyn, mod och profetisk insikt ett samband med den självförnekelse hon ålade sig?

Innebar själva renheten i hennes liv ett nej till egna önsningar och begär men ett ja till den kampfyllda tillvaro som Gud steg för steg ledde henne in i? Om det förhåller sig så, är då allt tal om Birgittas handlingar och sexualskrack en grotesk missuppfattning? Framstår hon inte i stället som en mer integrerad, hel personlighet, som ställt allt av intellekt, känsla och vilja under den kallelse hon fått av Gud? Kanske vågar man sammanfatta detta så, att för Birgitta stod över alla andra lojaliteter i livet en högre befälningshavare — och det var i hans tjänst hon betraktade sig «som en ringa lopare»

«Ett slags pulver har en så brännande eld, att då det är inneslutet i någonting, då giver det ifrån sig ett så starkt ljud, till följd av pulvrets kraft och rörelse, så att alla, som det hora giva sig över av förvåning Tinget jag menar var Gud Fader i sin gudom»

«Jag har alltid drömt om att bryta upp fortryckarnas jargrepp i hela världen. Men vi måste också bryta upp hatets och stolthetens kedjor i oss själva. Det är förutsättningen för att vi i Afrika inte skall utestänga någon och tillsammans med människor från hela kontinenten göra Afrika i sann mening stort.»

William Nkomo

En man utan fruktan och partiskhet

Afrika kommer under de närmaste åren att bli en av de stora frågorna som vi ständigt kommer att möta i massmedia. Det är av vikt att nu göra klart för sig vad den verkliga kampen för Afrika gäller.

Det är 25 år sedan den nuvarande regimen kom till makten i Sydafrika på den skapar-apartheidpolitiken. Oförtutet och obevekligt har afrikaner kämpat för att en radikal förändring skall komma till stånd. En drastisk förändring kommer att ske — frivilligt eller med våld. Frågan är hur skall en tillräckligt genomgripande förändring av tillräckligt stor omfattning kunna komma till stånd?

En av Sydafrikas stora söner — dr William Nkomo — har något att säga i denna fråga som det är värt att lyssna till. Hans budskap till sitt folk — och till världen — har fått ett dramatiskt uttryck i en film som gjorts om honom, **EN MAN UTAN FRUKTAN OCH PARTISKHET**.

William Nkomo dog 1972. Denna film började penetrera Sydafrika bara ett år efter det han följts till graven av 10 000 afrikaner och folk från alla Af-

William Nkomo

rikas raser. Den har också nått 27 andra länder.

Bland dem som först såg den var ledare för de sk «home-lands» (reservaten) Gatscha Buthelezi¹⁾ som är högste ledare för fyra miljoner människor i Kwazulu (Zululand) och talmannen för dess lagstiftande församling. Han lät denna avsluta sin vårsession med att se filmen.

Många andra afrikanska le-

dares som kämpat samman med Nkomo var ivriga att se filmen om hans liv och ta del av hans övertygelse. Statsministern i Ciskei tog sina regeringskolleger med sig. Statsministern och oppositionsledaren i Transkei såg den också tillsammans. Men sålta vi vad Nkomo hade att säga kommer säkerligen också att nå fram till de vita ledarna, som vant sig vid att Nkomo alltid utan fruktan och partiskhet sade sanningen så som han upplevde den.

För ett par år sedan reste han med en grupp svarta och vita till Nordirland. «Vårt folk har sett er tillsammans. Detta faktum talar sitt eget språk. Det är en utmaning», sade en kyrkoledare.

1955 var han i Sverige med en stor grupp afrikaner från olika delar av Afrika. De presenterade sin syn på Afrikas frigörelsekamp genom skådespelet **FRIHET**. De framförde

¹⁾ Kand för svensk publik genom en artikel i Svenska Dagbladet 4 juni 1973 där han gav sin syn på förhållandena i Sydafrika under rubriken «Hög tid att tanka om för vita ledarna».

Från Nkomos tid med African National Congress

det först i Kiruna Folkets Hus och därefter på Dramaten i Stockholm

Vem var da denne Nkomo?

Hans farfar föddes som slav Han själv föddes i ett fattigt hem och fick kanna på fattigdomens villkor Detta glömde han aldrig, även om hans egen utbildning gav honom en privilegierad ställning Under 26 år som läkare skrev han heller aldrig ut en rakning Folk fick betala vad de kunde

Nkomo var utrustad med gåvor som vid sidan av hans dagliga gärning gjorde honom till en talesman för sitt folk Den afrikanska tidningen THE WORLD kallade honom «en av de främsta och mest orädda svarta ledarna i Sydafrika»

Han var den förste afrikan som blev president för det syd-afrikanska institutet för studiet av rasförhållandena (South African Institute of Race Relations)

Han var också den förste afrikan som under sin livstid fick en skola uppkallad efter sig

Under sin studietid vid universitetet i Fort Hare började han engagera sig politiskt Han anslöt sig till African National

Congress och arbetade bli medlem med nobelpristagaren Albert Lutuli Men snart tyckte han och andra att organisationen inte var tillräckligt militant De grundade därför 1943 African National Congress Youth League, vars mål var att driva de vita ut i havet, som Nkomo själv sade

Senare började emellertid Nkomo ifrågasätta hur effektiv denna inställning egentligen var Ett möte med några vita studenter från Pretorias universitet — själva fastet för det vita Sydafrika — fick honom att tänka om De hade genomgått en radikal förändring och kommit till honom och bett om förlåtelse för sin arrogans och överlagsenhet, dessa attityder som Nkomo mott hos så många vita Istället var de engagerade

De svarta i Sydafrika utgör 87% av en befolkning på ca 19 miljoner människor Av de fyra miljonerna europeer är 60% av hollandsk härkomst och 40% av engelsk härkomst. Den färgade befolkningen, människor av bland ras, är två miljoner Den asiatiska befolkningen ca 600 000 Den svarta befolkningen disponerar ungefär 13% av landets areal

i en kamp för alla raser, med en förändring bland sina egna som första mål De gav Nkomo ett nytt perspektiv på lösningen av sitt lands problem

Vid en konferens för Moralsk uppriktning 1952, där Sydafrikas alla raser deltog på jämställd fot, sade han «Har jag sett hur vita förändrats och hur svarta förändrats Själv har jag beslutat mig för att bli annorlunda» Senare sade han «Varje ide som utesluter någon annan grupp är för liten för den tid vi lever i»

Genom detta beslut slog han in på den ensliga, revolutionära vägen de valt som vagrar kompromissa med det som är orättfärdigt, men samtidigt vagrar att underblåsa hatet mot dem som är orsak till denna orättfärdighet

Nkomo kampade en ständig kamp mot splittring och diskriminering var den an förkom En vit polis slog honom nästan blind Han motte oförståelse också bland sina egna Han byggde ett hem för sin familj i staden Lady Selborne Men staden blev förklarad för ett «vitt område» Han tvingades då sälja huset och bygga ett nytt i Atteridgeville Där ex-

ploderade en natt en bensinbomb Nkomo trodde att bakom dådet låg en grupp afrikaner som stödde det slags stamvalde han själv så bestamt motsatte sig

Tillståndet bland de afrikaner som bodde i staderna låg honom särskilt om hjärtat Till sitt sista andedrag motsatte han sig att han blivit tilldomd medborgerliga rättigheter i ett afrikanskt «homeland», där han aldrig bott, istället för på den

plats där han bott hela sitt liv Det mest karakteristiska för William Nkomo var att kampen för Sydafrika aldrig blev en isolerad kamp som kunde avgränsas inom dess gränser Det var en personlig kamp för individer, en nationell kamp för jämlikhet och rättvisa, men samtidigt en i högsta grad global kamp Han var världsrevolutionär Han var fast övertygad om att Sydafrika och Afrika — trots alla sina problem och sitt lidan-

de — hade mycket att ge till resten av världen Han trodde att det som skedde i världen i övrigt hade ett avgörande inflytande på handelseutvecklingen i Afrika och Sydafrika Det var därför han gång på gång, inte utan svårigheter och risker, lyckades utverka tillstånd att lämna sitt land för att göra insatser runtom i världen Rasfrågan — ofrånkomlig och påträngande som den var — var för honom en del, en sida av en

Filmer Filmer Filmer Filmer Filmer Filmer Filmer Filmer

Aktuellt om Afrika

Afrikafilmen FRIHET har haft nyremiar Den har visat sig vara en film vars aktualitet standigt växer

FRIHET finns nu tillgänglig i en 16 mm kopia för skolor föreningar och privata visningar

FRIHET galler Afrikas frihetskamp Det är den första långfilm som skrivits och spelats av afrikaner Den har valkomnats av ledare för det nya Afrika och varit en del av det officiella programmet vid firandet av självständigheter i Nigeria Kenya och Zaire

I Kenya sågs den i alla av över en miljon människor i byarna runt om i landet

FRIHET har också fört in ett nytt element i krisituationer i många delar av Afrika och Asien där kampen spetsats till mellan minoritet och majoritet

FRIHET har dubbats till ett flertal språk som swahili hausa pidgin arabiska

Speltid 100 minuter

ORKANEN är en spelfilm som behandlar frågan om våld och blodig revolution är det effektivaste sättet att ta itu med diskriminering och exploatering av människor på grund av ras

Innehållet är i korthet följande En revolt bland afrikanerna mot de vita kolonisateurerna är under uppsegling och ingen anar vem revoltens hemliga ledare Mbali är Genom Mbalis dramatiska framträdande konfronteras de krafter som kampar om Afrikas framtid i spänningsladdade scener

En grupp revolutionära afrikaner ska studenter från olika länder som studerade i Sverige såg filmen Efteråt satt de länge tankfulla Så sade en av dem med instämmande av de övriga «Det är den första film vi sett som ger en riktig bild av Afrika en riktig bild av relationerna mellan raserna och en riktig bild av Gud» Speltid 90 minuter

EN MAN UTAN FRUKTAN OCH PARTISKHET är en film om en svart man en sydafrikaner — dr William Nkomo Men de första bilderna togs i Belfast i Nordirland

För precis två år sedan kom dr Nkomo dit i spetsen för en delegation av tjugo svarta och vita Har började filmningen medan Nkomo och hans vänner mötte ledarna och folket på båda sidor om barrkaderna

Dr Nkomo hade själv upplevt de flesta faser av både Sydafrikas och hela Afrikas problematik och lidandes historia

Efter Vietnam riktas nu världens ögon allt mer mot Afrika särskilt Sydafrika Filmer och diskussioner ger oftast uttryck för hur vi — vita européer — ser på problemen där För den som vill lära av en svart sydafrikaner av ovanlig resning och hans syn för sitt land har EN MAN UTAN FRUKTAN OCH PARTISKHET något unikt att ge

Speltid 26 minuter

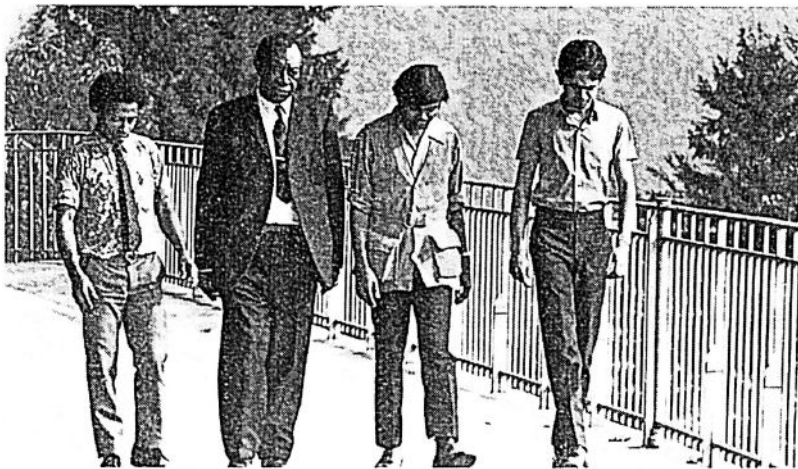
Uthyres av

IDÉ OCH KULTUR

Sveavägen 34 6 tr 111 34 Stockholm Tel 08 10 34 56 Postgiro 70 98 70 0

mycket större och mera avgörande fråga för mänskligheten. Den som ensidigt stöder en ras — antingen denna är vit eller svart, röd eller brun — gör sig till samma andas barn som Hitler och nazismen. Tidningen RAND DAILY MAIL beskrev honom som en « pionjär för dialogen — långt innan regeringen började stava på ordet ». Vad var innehållet i den dialog han ville föra ?

« Jag hatar lidelsefullt allt som skiljer människor åt och slåss med en stor lidelse för allt som forenar oss ovan varje grupployalitet, ras, hudfärg och trosbekännelse », sade han en gång « Hudfärgen är inte viktigast, utan människors sätt att leva med varandra. När människors livskvalitet blir viktigast, då kan vi leva samman som söner och döttrar av samma Gud. Det råder en karaktärskris i Afrika », fortsatte han « En del av dem som kämpat för kontinenten och sina länders frihet har givit egenintresse och annat prioritet. Om vi inte får ledare som inte kan korrumpas med pengar, position och framgång och allt som följer i dess spår är Afrika domt att misslyckas. Vi behöver den ideologi som börjar med att vi lyssnar till Gud och inrättar vårt liv efter absoluta moralnormer. Att leva så som Gud leder är början till en ny värld »

Ovan: Unga revolutionärer från Papua-Nya Guinea, Indien och Guyana lärde av Nkomo under ett sammanträffande i Caux — Nkomo talar vid ett massmöte i Johannesburg 1972 — Tillsammans med familjen i Atteridgeville

— De basta bitarna av barnstugeutredningen handlar om att leva tillsammans och meddela oss med varandra

En nations livskraft kan matas i dess intresse för barnen, har någon sagt. Om man med «intresse» menar all den planering, som gäller de svenska barnen just nu, skolreform, familjelag, ökad barnstugeverksamhet o s v, skulle det alltså stå väl till med livskraften hos oss. Men gäller all denna omsorg ytterst barnen? Hur mycket kortsiktig beräkning av ekonomisk och politisk art ligger bakom åtgärderna? Skulle de se annorlunda ut om de tvättades rena från avsikter?

NVIB har ställt sådana frågor till en erfaren pedagog *Ulrika Spens* är forskningslära och arbetsterapeut med lång praktik bland både friska och sjuka barn och med fortloppande teoretisk utbildning i psykologi och pedagogik, som ger henne inblick i allt det nya som sker på området. Vi ger henne ordet.

Det är sannolikt att allt fler barn i allt lägre åldrar kommer att tillbringa det mesta av sin vakna tid på förskola (nytt gemensamt namn för daghem och lekskola) istället för i hemmet, om det aktuella barnstugebetänkandet klubbas som lag. Det är ingen bra utveckling. Barn från sex månaders ålder tas alltså om hand av en institution. Ja, det är t o m tal om, att de under sitt livs första

”Ett hem är mer

halvar behöver sakta «inskolas». Och ändå är expertisen inom barnpsykologin enig om att de minsta barnen mest är i hemmiljö och i moderns vard. Först i 4-årsaldern blir barn i någon mån grupp mogna, men inte ens då får de val av allt för många timmar med andra barn, bortom föräldrarna. Några få timmar i en lekskola är däremot en positiv upplevelse för 4-5-åringar.

Det finns naturligtvis människor i speciella situationer, som behöver daghemmens fulla stöd och vi skall naturligtvis möta deras behov så omsorgsfullt vi någonsin kan. Men det jag vänder mig emot är den allmänna tendensen att utan tvingande skal skilja småbarn från föräldrarna ända till 10-12 timmar om dagen. Det är en underlig brist på överensstämmelse mellan vad vi vet och vad

vi gör, när det gäller barnen. Varför?

Kanske vi inte har tänkt djupt nog. Även de bästa bitarna av barnstugeutredningen, som handlar om att leva tillsammans och meddela oss med varandra, rör sig på ett ytligt plan. De saknar något som jag

ville kalla inspiration. Den omtalade samlevnaden är ingen djupare kontakt. De föreslagna barngrupperna är dessutom så stora, att denna kontakt ytterligare försvåras.

Vi markerar sviterna av ytligheten tex när daghemsbarn kommer in på sjukhus. De kontakter samtlig personal, pratar lätt, men ofta när man inte in till dem riktigt. Risken med enbart ytlig kontakt är bristande personlighetsutveckling och likriktning.

Den djupa kontakten mellan människor grundlaggs i ett hem. Och här kommer jag in på den tanke som vuxit till en övertygelse i mig, ju mer jag

— Det är en underlig brist på överensstämmelse mellan vad vi vet och vad vi gör, när det gäller barnen

än vi vanligen tänker på”

sett och lart av barns reaktioner Jag vill uttrycka den så, att det finns en *omistlig tradition* Den ar samspelet mellan foraldrar och barn Ett hem innehåller mycket mer an vi vanligen tanker på

Dar finns erfarenheter från tidigare generationer att ta va-

ra på Barnen kan identifiera sig inte bara med foraldrarna utan också med forfader och slakt Så fostras en individ, som sedan i motet med samhället har sarart och sjalvständighet

Redan i graviditeten borjar «dialogen» mellan mor och barn Amningstiden ar en viktig fortsättning Om den intima kontakten pågar obruten tills barnet ar 2 år, vaxer i barnet den grundtrygghet, «the basic trust», som har betydelse for hela livet Det har glatt mig att jag i mina fortsatta studier har fått bekräftelse på vad jag iakttagit i min praktik Den forsta vårdaren bor garna vara en kvinna som ar anpassad for

det Men faderns betydelse och inflytande ar lika stora, fast annorlunda Far och mor komplementerar varandra Jag tror pa familjen, det ursprungliga samspelet mellan olikartade

Inte ar samspelet latt Men det finns en inbyggd forståelse i familjen som ingen annanstans Forståelsen kommer bli av kontinuiteten i samvaron I daghemmen kampar man standigt med «luckorna» i barnens utveckling, perioder man inte vet något om Nar varken hemmen eller skolorna klarar ungdomens pubertetskriser beror det ofta på, att inga vuxna foljt barnen hela tiden och fatt chansen att efterhand losa tidigare konflikter Om barnet under uppvaxten traffar foraldrarna bara under deras fritid, finner de aldrig ens ett gemensamt språk Arlighet och oppenhet

— Det finns en omistlig tradition — samspelet mellan foraldrar och barn Ett hem innehåller mycket mer an vi vanligen tanker på

— Risken med enbart ytlig kontakt ar bristande personlighetsutveckling och likriktning

blir inte mojliga

Tank också på, hur ansvarsanskan utvecklas i ett hem Att delta i nodvandiga hemsysslor och skota syskon till exempel På daghemmen kan vi också sysselsatta barnen med liknande jobb, men dar ar allt «på låtsas» Daghemmet ar egentligen en låtsasvard Traditionen, som jag talar om, skall ju foras vidare till nya generationer Kan låtsasvardens barn då hitta den verklighet de langtar efter och behovet?

I familjens samspel mognar barnen genom foraldrarnas narhet och foraldrarna mognar genom barnen Det ar roligt att se unga makar plotsligt forändras och fordjupas, nar de får ett barn De marker att barnen får «the basic trust» hos dem och det okar deras egen trygghet De vidgas ofta i hela sin livskansla och vill dela med sig åt andra av sin rikedom Det vore tragiskt om samhällets planering for barnen skulle hindra denna personliga vaxt Det ar så latt for oss alla att bli stympade av ett s k modernt tankande

Vi måste kampa for att bevara den tradition, som ar urgemenskapen i denna vard, förhållandet foraldrar—barn, vilket ar nast intill det allra

Forts sid 22

U-ländernas barn lider av mjölkbrist

Västvärlden minskar mjölkproduktionen

Två tredjedelar av världens befolkning lider av proteinbrist. Den bästa proteinkällan är fortfarande mjölk, särskilt för barn och ammande modrar. De som lider mest av proteinbristen är därför de små barnen och gravida kvinnor. Farska FN-rapporter säger att åtminstone 84 miljoner barn under fem års ålder visar tecken till protein-kaloriundernäring, och 12 miljoner är i livsfara.

De flest u-lander, särskilt i tropiska och subtropiska områden, lider av mjölkbrist. Men

medan vetenskapsman och näringsexperter letar efter nya proteinkällor, söker regeringarna i världens mjölkproducerande länder på olika vägar minska mjölkproduktionen.

Detta dilemma kan lösas. Det är möjligt att omedelbart vidta åtgärder för att kombinera mjölkproduktionen i de mjölkproducerande länderna med proteinbehovet i u-landerna på en ömsesidigt sund basis. Havdar den australiske mejerimannen S. F. Barnes, som tills nyligen varit ledare för en stort upp-

lagd aktion för att skaffa mjölk åt de fattiga folken — och speciellt barnen — i Asien.

I början av detta år tackade Barnes ja till en inbjudan från Rajmohan Gandhi att arbeta med Moralisk upprustning i Asien för den närmaste framtiden. «Jag accepterade inbjudan», sade han, «därfor att jag är övertygad om att Moralisk upprustning får människor att acceptera den förändring i den mänskliga naturen utan vilken vi knappast later människors behov komma före våra egna begär».

Barnes berättar att den australiska mejeristyrelsen i samarbete med regeringar och affärsföretag under de senaste sju åren etablerat fabriker, som «rekombinerar» mjölk, d. v. s. blandar torr mjölk med smörolja, socker och vitaminer och på så sätt framställer kondenserad mjölk. Fabrikena har upprättats i ett antal sydostasiatiska länder med användande av mejeriprodukter från Australien. Men man syftar till att ersätta de importerade produkterna med lokalt producerade varor. Barnes, som under många år samarbetat med mjölkindustrin i England, Malta, Pakistan och Australien och under de senaste sju åren i Thailand och Singapore, har skaffat sig en lång erfarenhet av hur mycket detta program betytt för de berörda utvecklingsländerna.

Stanley Barnes (th) på besök i Sverige, tillsammans med lantbrukare Ove Jensen från Varmland

Skall Sverige inleda ny jordbrukspolitik?

Den 18:e internationella mejerikongressen i Sydney 1970 enades om följande resolution «Världens folk och deras internationella organ uppmanas att vidta åtgärder, hur omfattande och radikala de än må vara, för att undernärningen och fattigdomen, som följer i dess spår, skall utplanas från jorden »

Har då några radikala åtgärder satts in för att nå detta syfte? Knappast

Vad är det som skett i Sverige och som nu sker i Europa? Vi planerar att skära ner mjolkproduktionen genom att minska antalet kor. Detta har för Sveriges del inneburit att vi odlar allt större arealer med spannmål, som det normalt finns överskott av i världen. Följden av minskade vallarealer har

också gett problem med jordstrukturen. Den fleråriga vallen är enligt prof Evert Åberg vid Lantbrukshögskolan den bästa alternativgrodan, då den förbättrar jordens både mullhalt och struktur.

För att omvandla vallarnas grovfoder till animalskt protein behövs ett ökat koantal. Fler kor ger också fler kalvar, som krävs för att upprätthålla en tillräckligt hög kottproduktion till vettiga konsumentpriser. Vi har dessutom i Sverige bland de högst avkastande korna i världen.

Vi har också kapacitet både i våra ladugårdar och mejerier till en utökad mjolkproduktion. Alla dessa fördelar borde innebära att vi skulle kunna producera de marginella kvantiteterna

na till ett billigare pris.

Tekniskt är det, som framgår av de här bredvid återgivna uttalandena av Mr S F Barnes och dir Ruben Rausing, möjligt att lösa problemen kring världens proteinförsörjning. Rausing's plan har antagits av FAO och Sverige stöder redan nu «Operation Flood» i Indien som innebär att man satsar på att bygga mejerier i de stora städerna. Trots vad som gjorts i Indien under de senaste åren är dock enligt en rapport mjolkmängden i Indien per invånare mindre nu än för tio år sedan.

Barnes erfarenheter visar att

Forts. nästa sid

Skummjolk halls ut - smör slumpas bort

▶ Bland effektiva åtgärder för att genomföra detta program nämner Barnes att de mjolkproducerande länderna framtill ökar kvantiteterna av torrmjolk och smörolja för försäljning till marknadspriser med långtidskontrakt till FAO's World Food Programme. Medel bör ställas till förfogande inom detta program för att tacka kostnaderna för dessa mejerivaror och för att finansiera byggandet av fabriker, där mjolken kan «rekombineras», och för en motsvarande distributionsapparat, menar Barnes. Han beräknar att man för en summa av 750 miljoner kr skulle kunna få fram en halv liter mjolk om dagen till 14 miljoner barn. ■

Direktor Ruben Rausing Lund som arbetat som rådgivare för FAO's World Food Programme, har också presenterat en plan för att mota proteinbristen i utlandet, som går i linje med Mr Barnes'.

De västliga industriländerna, dvs hela Europa, USA och Kanada, Australien och Nya Zeeland, har ett betydande överskott på mjolk och mjolkprodukter, framhåller hr Rausing i ett memorandum till FN-högkvarteret. Mjolkproduktionen får statsbidrag i praktisk taget alla dessa länder. Överskottet tillvaratas på olika sätt. Det lättaste är att framställa smör.

I många länder kastar man bort skummjolken, som är mjolk utan mjolkfett och som därför innehåller den värdefullaste delen av

mjolken, nämligen proteinerna. Skummjolken skulle istället kunna göras till torrmjolk, menar Rausing. När smöröverskottet når en viss nivå, säljs smöret billigt till konsumenterna och konkurrerar då med margarin, som till viss del produceras av olja från tropiska utvecklingsländer. Mjolkens värde i det billiga smöret är ofta mycket lågt, 10–25 öre pr kg.

Det tar i genomsnitt 22 kg mjolk för att framställa 1 kg smör. Ett årligt överskott i de nämnda länderna på 350 000 ton smör representerar ett överskott av 7,7 miljarder kg mjolk. Denna mjolk skulle istället kunna omvandlas till torrmjolk, framhåller dir Rausing. Denna skulle sedan kunna omvandlas till mjolk i utlandernas nya mejerier. ■

Saxat och citerat

När Indira Gandhi besökte Sri Lanka (tidigare Ceylon) uttalade hon att «Indien och Sri Lanka har till uppgift att ge den nya människotypen till världen» Den nya konceptionen för utbildning i utvecklingsländerna kommer inte att grunda sig på att förvålliga oss utan på att utveckla människornas anda och människovärde i stället för att samla rikedomar

Donatus de Silva, student från Sri Lanka, i ett anförande inför utbildningskonferensen i Caux 28 7 73

Varje medborgare måste vara herre över sina instinkter Utvecklingen av sport, som vi stöder, har till uppgift att avleda ungdomen från sexuell besatthet Människan skiljer sig från djuren genom förståndet, som gör henne formogen att själv bestämma sitt öde genom ett fritt och moget val

Tunisiens president Bourguiba i ett tal 1 6 1969

«Nils har ingen bestämd tid när han skall vara hemma om kvällarna — tror du hans mamma inte tycker om honom?» sade en tioåring

Ase Gruda Skard i «Barn och disciplin»

Ett Europa som är grundat på kapitalet finns redan Vi är medvetna om behovet att lägga grundvalen för ett Europa som sätter människorna i centrum Detta är de socialistiska fackföreningarnas uppgift

Gerard Legoff, fransk arbetare, i ett anförande i Caux

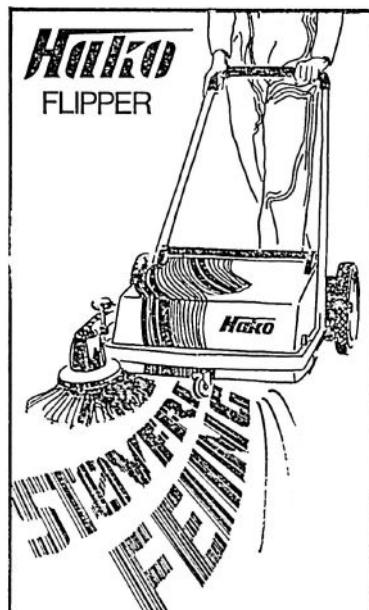
Med dessa (kongressen och alla dess kommittéer) hade Marshall en anmärkningsvärt god hand han använde taktiken att tala sanning, vilken imponerar på politiker

Thede Palm i en recension av en Marshall biografi Sv D 30 6 73

Skall Sverige

Fr s 19

en ny mejeridrift är möjlig och kan kombineras med den lokala mjölkproduktionen Nya Zeeland har visat att det även går genom vanliga handelsförbindelser att förse Indien med mjölk Nya Zeeland beslutade för några år sedan att lägga ner en viss textilindustri och i stället köpa jute från Indien i utbyte mot mjölkprodukter De mjölkprodukter som i dag exporteras från Nya Zeeland och Australien till Europa borde i framtiden kunna kanaliseras till mera närbelägna asiatiska länder, som så väl behöver dem Europas bönder kan lätt överta den produktionen och borde dessutom producera en hel del ytterligare för den tredje världen

Utörens eller innandörens öppna platser eller trånga gångar Hako Flippers fejemaskin gör det rent utan å stöve
Lätt å händtere
Kapacitet inntil 2000 m²/time
Be om demonstrasjon

Reinhardt Maskin A-S

4601 Kristiansand S

Avd Østre Aker vei 101

Oslo 5

Vad vi i Europa behöver är en drastisk förändring av vår jordbrukspolitiska målsättning så att vi tankar lika mycket på vår nästa i den fattiga delen av världen som på oss själva, precis som 1970 års mejerikongress i Sydney bad om

Fattar vi det beslutet kommer vi att ledas mot målet att utrota svalten från världen av en kraft som är större än all mänsklig visdom och alla ekonomiska beräkningar

Vilket land skall börja? Skall det bli Sverige?

Ove Jensen

Kort nytt

NY EP—SKIVA

Ballader och sanger om den Heliga Birgitta ar namnet på grammofonskivan (EP) som utkom i tid for Birgittajubileet i juli månad (Aksent) Musiken ar skriven av Inga Wieselgren och texten av Gerd Jonzon och Ingrid Yden-Sandgren Svensk radiopublik fick ett smakprov nar en av sångerna, *En krona av guld*, spelades i samband med ett Birgittaprogram av Sven Stolpe den 23 juli

SYDAFRIKA IRAN INDIEN

Till Sydafrika, Iran och Indien har under den senaste tiden tre unga svenska man begivit sig for att i dessa lander ta del i Moralsk upp-
rust-

nings aktionsprogram Till Sydafrika for Håkan Ahlman, till Iran Antero Tikkanen och till Indien Bernt Måhl

STUDIERESA

SKS — Sveriges Kyrkliga Studieförbund — forlade under tiden den 13—24 juli en studieledarkurs till Moralsk upp-
rustnings konferenscentrum i Caux i Schweiz Ledare for kursen var rektor Ottar Ottersen och kyrkoherde Claes Robach Man studerade boken *Den nya människan* *En studiebok om Moralsk upp-
rustning* De 20 deltagarna kom från Kiruna i norr til Malmo i söder

TÖCKSFORS — KARLSTAD — GÖTEBORG — KIEL — CAUX var routen for den Nordmarksbuss som forde 47 svenskar till Caux Samekonstnaren Lars Pirak med familj från Jokkmokk var de som rest langst for att komma med bussen

Ett hem...

Från s 17

hogsta förhållandet människa — Gud De människor som fått grundtryggheten hos föräldrarna kan också lättare nå den slutliga tryggheten som ett gudsförhållande är

Men jag tror inte på hemmet som en smamsig vrå till var själviska nytta Det skall vara öppet och utgivande så, som bara trygga människor kan göra det

Jag tror också på viktiga uppgifter för daghem och förskola som komplement till hemmen men inte som ersättning för dem

Intervjuare Ingeborg Ekman

SVAKSTRØM ER VÅR STYRKE

Vår specialitet
Alt materiell för
avslutning av
svakstrømskabler

80 år som
spesialforretning i
svakstrømsbransjen

O. ØSTMO A.S

Rådhusgt 3 Oslo 1

Naviger riktig ved valg av Deres båt —

The advertisement features a large black compass rose in the center. Surrounding it are several illustrations of different types of boats: rowing boats, small motorboats, and sailboats. Below the compass rose, the text 'KMV' is written in a large, stylized font, with 'work' in a smaller font underneath. To the right of 'KMV work' is the text 'for gode sjøegenskaper'. At the bottom of the advertisement, there is a row of small boat models with labels: 100, 200, 300, 400, 450, V100, V100G, V100S, V100I, V100L, V100R OG, and V100R CC. Below these labels, the word 'FORHANDLER' is written in small letters, followed by 'KRISTIANSAND MEK VERKSTED' in a larger font.

100 200 300 400 450 V100 V100G V100S V100I V100L V100R OG V100R CC

FORHANDLER
KRISTIANSAND MEK VERKSTED

Bruk
kvalitetsprodukter
fra

A S SABA

NYHET FRÅN **BAHAMA** POOL

Sektionsbyggd SWIMMINGPOOL

i glasfiber- armerad plast

ger Er möjlighet att välja den längd som passar Er bäst. Såväl andsektioner som mellansektioner har en längd av 2 meter (innermått). Med detta modulsystem kan Ni själv bestämma den längd på poolen Ni önskar. Bredden på varje sektion är 4 m och djupet 1,5 m (innermått). Vagg tjockleken 6—8 mm.

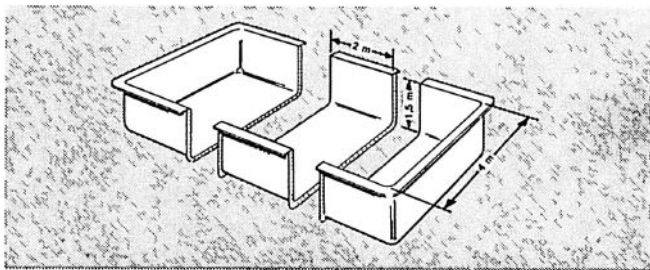
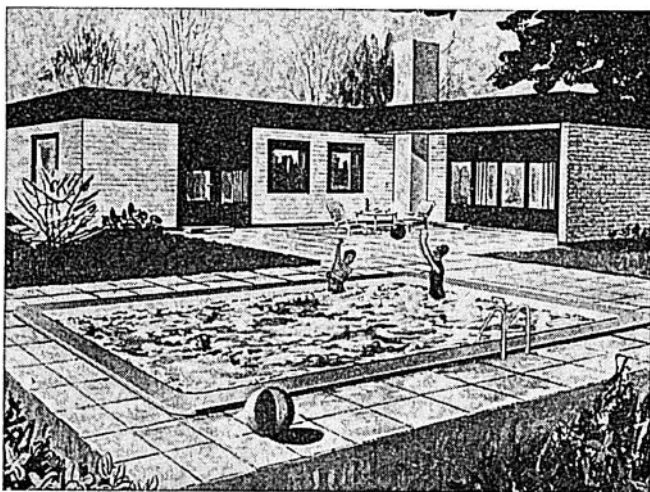
Sammanfogningen görs efter en väl beprovad metod som ger absolut tätning.

Bahama Pool är formgjuten och fullt färdig för montering på plats. Ni slipper hargenom helt ifrån arbete och kostnader för formsättning, gjutning, spackling och målning. Den kraftigt armerade polyesterplasten har en enastående styrka och elasticitet.

En viktig detalj är att Ni i Bahama Pool alltid har rent vatten i hela poolen. Detta tack vare att poolmaterialets styrka möjliggör rätt placering av in- resp. utloppsventiler för en total genomströmning av vattnet.

Bahama Pool levereras komplett med rensfilter, förvarmare, ytvattenavskiljare, 2 inloppsmunstycken, bottenutlopp, inbyggd belysning samt trappa med tre steg och rostfria lejdare.

Vi levererar även utrustning till pooler i betong och andra material samt poolkemikalier.

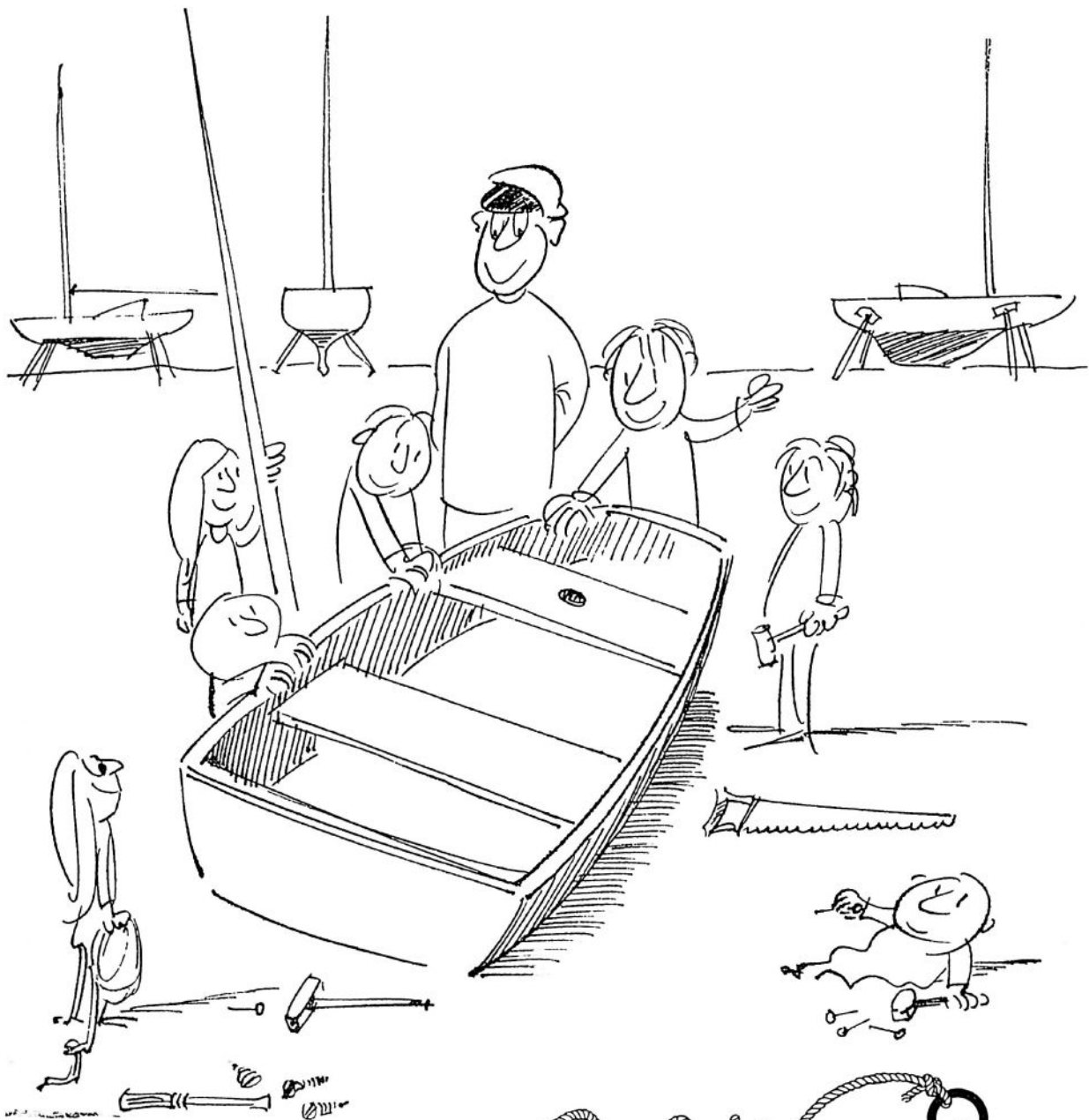

Vår goda service är en säkerhetsfaktor att räkna med!

Begär att få vår fyrfärgsbroschyr samt prisuppgifter!

BAHAMA
POOL

Box 145, 542 01 Mariestad Tel 0501/145 64

BÅTPLANER?
Rådfråga
Båt-PONTUS
Goteborgs
Frihamn
Tel 031-51 07 04

Båt
PONTUS